

På RÆSONs Årsdag diskuterede Michael Kristiansen, Troels Mylenberg og Astrid Haug magtbalancen mellem presse og politikere – og besvarede publikums spørgsmål. Ordstyrer: Clement Kjersgaard. Transkription: Lars Theil.

Michael Kristiansen, Troels Mylenberg og Astrid Haug vs. RÆSON: Enden på spin?

Illustration: På vegne af VenstreTV modtager Anders Fogh Rasmussen guldprisen ved Creative Circle Award 2008. Foto: Niels Busch

CLEMENT: Vi skal diskutere magtbalancen mellem presse og politikere. Senere i aften kommer Bertel Haarder som bekendt på vegne af alle politikerne og vender kanonen den anden vej. Start med at fortælle os, Michael, hvordan har magtforholdet mellem presse og politikere forandret sig under den nuværende regering? Er det rigtigt, når folk siger, at muren af spin var blevet ugennemtrængelig, og medierne skulle opruste? Er det rigtigt at muren var der, og er det rigtigt at man er begyndt at bryde den ned – hvad er status?

MICHAEL: Det sidste tror jeg ikke på – hvert fald ikke at man er begyndt at rive den ned. Det kunne man håbe. Jeg tror... det er meget stort spørgsmål at stille, ikke!

CLEMENT: Jo, nogle stiller meget små spørgsmål, og nogle stiller meget store spørgsmål, vi stiller store spørgsmål

MICHAEL: Og det er en fornøjelse! Jeg tror selvfølgelig, at den grundlæggende forskel på det, der var før [valget i] 01 og det, der kom bagefter, og som jeg selv var en del af, var simpelthen bare at man begyndte at tage det alvorligt. Helt grundlæggende: det, der var den strategiske forandring, var, at vi sagde, at 'vi vil ikke gøre os til for medierne, medierne skulle gøre sig til for os'. Det handler om at komme ud til vælgerne – der var et filter, der hed medierne, godt: vi sætter os på dem. Det var en forskel i tankegang. Skal jeg sige hvor vi er i dag, så er et af problemerne journalisters og kommentatorers forfængelighed. Journalister er ekstremt forfængelige – det er politikere også. Tag den historie om Connie Hedegaard [nyheden om, at hun blev klimakommissær, red.]: hovedhistorien er

jo, at Connie ikke fik særligt meget – kun klimakommissær, hun skulle i virkeligheden have haft noget mere. Dét er rent spin, som journalister hopper på, fordi journalister godt kan lide at gennemskue ting, de vil gerne være dem, der siger: "ah se der! nu viser jeg, at det blev ikke så meget." Det har aldrig været på tale, at der skulle have været noget som helst andet [at Hedegaard også skulle have haft miljøet, red.]. Der er spin, der blev igangsat af Venstre, da de fandt ud af, at der ikke var nogen vej udenom: "Vi er nødt til at udnævne Connie, eller får vi en regeringskrise". Så gik de i gang med en med at lave et spin som hedder: "Nåh jo, men så skal Connie have noget mere end bare klima for ellers er det ikke fint nok."

Pointen er: med den måde medierne er skruet sammen på og den måde, journalister er skruet sammen på, er det ekstremt nemt at spinne dem. Det har ikke noget at gøre med om man har en borgerlig eller socialdemokratisk regering, det er fordi, at journalister er meget nemme at spinne. [...] Det, der er det mest groteske med medieeksplosionen af kommentatorer og analytikere er, at de allesammen halter. Alle medier bliver mere og mere konforme – der står det samme i dem alle sammen.

CLEMENT: Troels, efter at have været leder på journalistuddannelsen på Syddansk Universitet vendte du tilbage til Christiansborg. Har Christiansborg forandret sig?

TROELS: Ja – og nej – er det nemme svar! Jeg må tænke lidt over hvad jeg siger, for jeg har altid beundret Michael for en masse ting, og særligt i de senere år for din evne til komme ind som Mr. Spin, og gøre det til en helt store kunst, Mørkets Fyrste nr. 1, og så bagefter komme ud af det og

sige: det er bare så nemt! [latter blandt publikum] Det er en fantastisk evne! Jeg ved ikke, om det er dobbelt-dobbelt-spin, det kan jeg ikke gennemskue!

Tilbage til hvad du spørger om, har det ændret sig på Christiansborg? Nej, egentligt ikke. Jeg synes det var sjovt at vende tilbage for et par år siden og finde, at tingene var sådant set i god gammel gænge, men efterhånden kunne det jo mærkes, at der var sket et eller andet. Det er meget banalt, men også meget strukturelt: det at tempoet er sat i vejret har selvfølgelig forandret politisk journalistisk og al journalistik rigtig meget. En anden ting er, at politikeren er blevet om muligt *endnu* mere interesseret i og opmærksomme på, hvordan de tager sig ud i alle de forskellige mange medier. Og en tredje ting, som jeg synes er meget betegnende er, at journalister også næsten selv er blevet endnu mere interesseret i, hvordan de selv tager sig ud, eller hvordan deres journalistik tager sig ud. Hold kæft, hvor bruger vi meget tid på tale om, hvordan vi journalister har det og er, og gør, og det er selvfølgelig fordi det er enormt interessant for os, ikke for så mange andre. Vi skriver også alt om det... Det fylder mere og mere.

CLEMENT: Vi har lige hørt vores new media-folk: det er brugerne, der er kongerne. Publikum har ikke respekt for medierne længere, så kan det godt være, at man som journalist påtager sig en offerrolle og tænker: "hvis jeg sad og læste mine egne artikler, hvad ville jeg så ikke synes?" Så dét selvfokus/dén selvkritik skyldes, at man erkender, at man som branche har nogle problemer. Kunne det være sådan?

TROELS: Ja, det kunne godt være, sådan en slags dødskrampe.

CLEMENT: Rationel selvcentrering.

TROELS: Den der selvcentrering handler om at det...

CLEMENT: Som bekendt er man ikke er ikke paranoid, hvis der er nogen efter en.

TROELS: Jeg tror man, hvis man skal... jeg kan prøve at starte med dét, jeg forstår af det, du siger-

CLEMENT: Ja, bare start med det.

TROELS: En dybereliggende årsag til, at vi interesserer os så meget for os selv, er at vi er blevet dårligere til at interessere os for alle mulige andre, af alle mulige årsager. Nu hører man Michael sige, at journalister så gerne vil forstå og gennemskue ting- det vil vi så gerne. Men det eneste, vi som journalister kan gennemskue, er vores egne arbejdsvilkår, og det kan vi måske ikke engang gennemskue.

Jeg har lige læst en enormt spændende bog, som hedder "Mediemogulernes Forbandelse", der er en undersøgelse af de amerikanske mediehuse. Den viser hvordan dem, der har klaret sig bedst gennem de sidste 10 år, er dem, der har holdt sig til én ting. Alt det der med flere platforme er løgn over løgn, myte på myte. Det rigtige skræmmebillede er jo, at vi glemmer at fortælle læseren og seerne om alt det, vi burde fortælle dem om.

CLEMENT: Astrid, prøv engang før du taler som pressechef – som professionel – først at tale som bruger. Hvordan oplever du som bruger medie-billedet? Er du blevet mere utilfreds med de medier, du har, og er det i så fald dig eller medierne der har ændret adfærd?

ASTRID: Brugere har jo ændret adfærd, og jeg er jo en af dem som i høj grad har ændret adfærd, siden jeg for nogle år siden startede på Christiansborg og til i dag. Da jeg var på barsel for nylig gik det op for mig, at jeg kunne undvære mine daglige avis- eller mine daglige fem til otte aviser, jeg savnede dem ikke, for jeg havde min Twitterkonto og min Facebook, som jeg blev afhængig af – måske også i endnu højere grad end man var afhængig af avisen. Så brugernes adfærd har helt sikkert ændret sig. Og dét jeg ser som den største udfordring for både journalister og politikere på Christiansborg er, at de ikke er fulgt med ændringerne – de er nogle af de sidste til ligesom at tage det spring over i en ny medievirkelighed. De er klar over, at der er TV2 News, og der medier 24-7, men de agerer stadig med sådan et skema der hedder: 'vi står op kl. 5 om morgenen og læser aviser, og så er det dét, der sætter dagsordenen resten af dagen'.

Jeg ved godt, at det stadig er aviserne, der nyhedsspreder mest, men der er altså flere og flere ting, som sker i alternative medier, som stadig er lidt nyt land for mange journalister – [bloggeren] Dorte Toft er selvfølgelig undtagelsen. Men når jeg er ude og snakke med journalister, så er de nogle af de mest skeptiske over for nye medier, hvilket overrasker mig enormt meget. Jeg var ude og snakke med nogle journalister, der sagde, "det dér Facebook, det er fake". Jeg tror der er lidt over 2 mio. danskere på Facebook – jeg ved ikke hvad der er *fake* ved at møde folk der, det er jo ikke mere fake end at jeg står her i dag. Så den skepsis, man møder i visse journalistkredse, er et kæmpe problem – især fordi den også er inde på Christiansborg. Det er selvfølgelig også en generationsting: vi befinder os i skellet mellem 'generation x' og hvad den næste kommer til at hedde.

CLEMENT: Og se fra den anden vinkel, de to lige diskuterede, startende med Michael – forholdet mellem pressen og politikerne?

ASTRID: Her vil jeg bakke 100 procent op omkring Michael, jeg stod netop og tænke det

samme, idet han sagde det. Det er nemt at lave spin, når du har den rigtige politiker, altså som du fx kunne have Anders Fogh, og hvis du selvfølgelig har nogle gode sager. Det er klart, at hvis du repræsentationsudgiftssager-

CLEMENT: Er det ikke det samme som at sige: hvis du har en dårlig politiker og nogle møgsager så er det svært, og hvis jeg en god politiker og gode sager så er nemt?

ASTRID: Det er bare for at sige, at man kan godt køre spin rigtigt, rigtigt langt, men det er klart, hvis det hele sejler, så skal der nok være journalister, der opdager det før eller siden. Men dét med at få solgt nogle historier, at få dem ud, og få sine vinkler på dem – i hvert fald når man har gjort det nogle år – det er jo bare det, man gør, ligesom når bageren står og laver nogle boller...

CLEMENT: Jeg kan engang imellem godt have den mistanke, at man begynder på spinderiet for 10 år siden og tænker, 'nu hjernevasker vi de andre ved at fortælle dem de samme ting 40 sek. af gangen og gentager det samme ting i 40 sek. med en mere og mere selvretfærdig mine, så folk til sidst tænker det er journalisterne, der tager fejl'. Det virker i bestemt periode, men når man har gjort det i tilstrækkelig lang tid, begynder man lige så stille at påvirke sig selv. Man bliver selv fanget i dette "40 sekunders-univers", fordi man spinne og kontrollere denne her dag og denne her uge, men ift. at gå ud og skabe en bred offentlig debat over et halvt eller et helt år, hvad der? Kan man spinne sig til det?

ASTRID: Ja, man kan sige, at på de gamle medier – tv osv., dér skal du jo stadig væk holde de der soundbites og statements og ligesom banke dem af sted med papegøjemetode [gentagelse på gentagelse, red.]. Men på fx nettet kan man ikke nøjes med det – på sin Facebookprofil kan man ikke bare gentage den samme statement. Det er en enorm stor udfordring især for de politikere, der er 40 og derover: Vi kan se nogle som Ida Auken – nogle af de her yngre typer, som har en mere naturlig tilgang til det.

CLEMENT: Men er det en naturlig tilgang, at man skal opdatere 36 gange om dagen, og at folk skal vide alting?

ASTRID: Nej, men jeg vil sige en gang om dagen er naturligt nok. Lige da Lars Løkke blev statsminister, opdaterede han meget de første 4 dage. Nu er det gået over til sådan noget autoopdatering, og det synes jeg personligt er lidt skuffende, men måske naturligt nok, ift. den arbejdsopgave, han har.

CLEMENT: Michael.

MICHAEL: Det du beskriver det der med 40 sek., det er sådan noget simpelt spin, ikke. Spin skal jo være langt, langt mere avanceret: du skal have nogen andre end dig selv til at påvirke journalister. Derfor er det nok også godt at have en eller anden form for baggrund i medierne, hvis man har med *spindoktori* at gøre, for hvis man ved hvad journalister går op i, så er det jo *at komme først med nyheder, og at synes man har gennemskuet det hele*. Så skal man jo bare lægge den pakke foran dem, så slubrer de det i sig. Det deprimerende er, mange gange, at: den første vinkel vinder. Hvis man har en eller anden sag, så gælder det om at fyre en bestemt vinkel af først, så kører møllen, så kan du læne dig tilbage og ved hvordan hele cirkuset kører:.

Grunden til, at der er et system, der hele tiden reproducerer sig er, at dét at have solonyheder er så satans vigtigt for alle medier. Hvis du kender de knapper, du skal trykke på, så kører den bare. Så for mig er de jo såre simpelt. [...] [til CLEMENT] Jeg synes, du sagde noget spændende før. Hvis vi nu tager krigen. Krigen er en enormt spændende diskussion at tage. Vi er et land, der er i krig i Afghanistan, vi har også været i Irak. [...] Da vi var i krig i Irak var der nogle i oppositionen, der sagde: 'Skulle vi ikke lige diskutere, hvad er det vi egentlig har gang i?' Da gik Fogh ud og sagde lige i hovedet på Helveg og Lykkesoft: 'I er nogle landsforrædere'. Og siden dengang er der ikke nogen, der tør tage den debat i Danmark: hver gang der er nogen, der stiler op: 'I er nogle landsforrædere'.

CLEMENT: Hvad skulle Lykkesoft have svaret? hvad skulle have været modargumentet, der sendte den anden vej?

MICHAEL: Et af problemerne er, at vi står med en uhyggelig svag opposition som bliver skræmt til døde, når man puster til dem, og medierne ligger sig ned og gør ingenting.

CLEMENT: Det er i virkeligheden det samme med udlændingedebatten: der er det også lykkedes at låse retorikken fast. Dét, Fogh gør, er han skaber et rum, hvor det bliver illegitimt at fortsætte ned af den vej.

MICHAEL: Ja.

CLEMENT: Hvad skal deres modargument være? Hvad skal man kalde Lars Løkke for at give Helle en platform, hun kan komme frem på? Hvilket skældsord skal i anvendelse?

MICHAEL: Jeg ved ikke der skal i anvendelse, men der skal hvert fald, mod til modstand. Da jeg stoppede inde hos Anders Fogh, havde jeg sådan en periode bagefter, hvor, når jeg hørte journalisterne forklare, når Fogh gjorde noget, så tænkte jeg: *Wake up!* Hvad er det, der sker? Det var lykkedes for Fogh---

CLEMENT: Du havde været meget dygtigere, end du selv havde fantasi til at forestille dig!

MICHAEL: Det er jo for simpelt at sige det på den måde, men Fogh havde været dygtig til at iscenesætte en virkelighed, der gjorde, at alle var optagede af ligesom at læse hvad det var, han gjorde, også længe man gjorde det, gik man lige i fælden.

CLEMENT: Troels.

TROELS: Jamen, jeg tror du rigtigt meget ret, skræmmende meget ret. Der er to ting i det. Det handler om at for at oppositionen kan presse, er den nødt til på en eller anden måde at være alliancepartnere [med pressen]: ikke at det skal være en nedskrevet aftale, men man er nødt til at være på de samme temaer, på det samme tidspunkt. Der mener jeg, at regeringens håndgangne mænd har haft enormt nemt ved at sikre, at oppositionen var et andet sted end pressen.

Så tænker jeg, også hvis vi skal forsætte den her selvkritiske sti over for os journalister---

CLEMENT: Det var den sti, du sagde man ikke skulle betræde før.

TROELS: Vi er blevet så bundet ind i det her spin, at vi er blevet meget mere interesserede i spørgsmålet: at få stillet spørgsmålet end egentlig at lytte til, hvad der bliver svaret. Vi har siddet til alle de her pressemøder, og har tænkt, 'nu fik jeg endelig stillet dét spørgsmål', men det opfølgende spørgsmål har vi ikke fået forberedt, fordi det handlede bare om at komme igennem muren og få adgang til overhovedet at stille det her spørgsmål: præstationen var at få adgang. Vi har været alt for dårlige til at interessere os for, hvad der egentlig blev svaret, og det er en af årsagerne til at vi fx ikke har fået fat i den krig.

ASTRID: Hvis jeg skal fortsætte hetzen mod journalister, før jeg selv fra 1. januar skal over på Berlingske og arbejde---

CLEMENT: Du smækker med døren på vej *ind*, kan man sige !

ASTRID: Ja, lige præcis, sådan den omvendte politiske manøvre! I sidste uge var jeg til en konference i Barcelona med en fyr fra *Wikileaks*, som har gjort det til en dyd at offentliggøre hemmeligt-stemplede dokumenter, fra regeringerne, og medicinalindustrien osv., virkelig ude på overdrevet – får hele tiden retssager på nakken. Han sagde, at det sådan set undrer ham, at der ikke i Europa er flere journalister, der bliver arresterede fra tid til anden. Her kunne det måske, hvis Henrik Qvortrup kunne have været her – for han er jo en af dem som tør at tage den helt derud, hvor vi får en retssag, Tøger forsøger fra tid til anden, men det lykkes ham vist aldrig at få

den helt til brummen. Men man skal sgu tage den skridtet længere nogle gange, og så se hvor den lander henne.

*

CLEMENT: Spørgsmål, indlæg, kommentarer fra salen?

MEDLEM AF PUBLIKUM: Nogle gange kunne man godt stille spørgsmålstegn ved om journalister er godt nok uddannede. De kan være godt uddannede i journalistisk *form*. Men det der billede af spin – af, at 'der er sådan et forhæng [af spin], og inde bag ved har vi sandheden... Fogh som *mastermind*...' Mange fra socialvidenskaberne vil sige: sådan hænger virkeligheden ikke sammen. Det, der flytter mentalitet er meget større strukturer – og det kunne være man skulle bygge mere på det, end at hænge fast i et menneskebillede, der ligner noget fra *Dollars*.

CLEMENT: Nu *ligner* Fogh jo noget fra Dollars... Spørgsmålet: om journalisterne er godt nok uddannet. Troels, du har siddet som leder af en journalistuddannelse. Jo mere elitær en avis er, jo bedre uddannede er læserne – og jo bedre bør journalisterne vel også være?

TROELS: Spørgsmålet består ikke *ikke*-testen [dvs., man kan ikke meningsfuldt argumentere for at journalisterne IKKE skal være bedre uddannet, red.], for selvfølgelig skal journalisterne skal være bedre og bedre – det skal alle mennesker jo. Jeg tror ikke, at det er uddannelse eller mangel på samme, der er det egentlige problem. Hvis vi skal tale om et problem ift. det, du var inde på, så er det jo de professionelle normer: hvad er det egentligt, vi sætter i højsædet? Michael var inde på det før, mht. den trættende jagt på solonyheder. Jeg nævnte: vores jagt på at få stillet det rigtige spørgsmål, hvor vi glemmer at lytte til hvad der bliver svaret.

Jeg tror spørgsmålet er: Hvad er normen? Hvad er en god præmiejournalist? Er det som Clement, som sidder og blander underholdning – begavet underholdning – med de hårde spørgsmål, eller hvad fanden er det? Der tror jeg, vi er i tvivl. Når du spørger den amerikanske befolkning, hvem de tror er journalister, så siger de Jon Stewart er journalist. Han *kunne* sikkert blive en rigtig god journalist, derfor har det ikke en skid med uddannelse at gøre, det handler om de normer, vi sætter op.

MEDLEM AF PUBLIKUM SVARER: Jon Stewart er uuddannet i psykologi, ikke? Man kunne måske også blot sige at fremtrædende dygtige politiske analytikere i Danmark er karakteriseret ved aldrig at være journalister. Det kunne man være fræk og sige.

TROELS: Hans Engell er journalist.

Medlem af publikum svarer: Ja, ja, men det er på spilllets præmisser.

TROELS: Michael er journalist, Thomas Larsen er journalist. [...]

CLEMENT: Prøver du at bevise eller modbevise tesen? [Latter blandt publikum]

CLEMENT: Men, Troels, du sneg dig lidt udenom her, gjorde du ikke? Man kan jo sige: Den økonomiske krise er svær at stoppe, krigen i Afghanistan er svær at stoppe. Det handler vel også om: hvordan er denne her virksomhed gearet? Er Berlingske, Politiken eller DR gearet til at gå ind og afdække klimaspørgsmålet?

TROELS: Der er ikke plads til journalister, der har en sag. Da jeg var i praktik i 90'erne, var der nogle journalister, som kun dækkede fx Nørrebro-sagen. Det eksisterer jo ikke længere. [...]

ASTRID: Jeg har siddet på den anden side [som pressemedarbejder, red.] og beskæftiget mig med journalister, og der er nogle gode, som virkelig går til stødet. Claus Blok Thomsen fra Politiken bare for at nævne et eksempel, som flere gange har bidt Bondam i haserne med stor succes. [...]

MICHAEL: Det handler om hvilket fokus, journalister har, ikke? I 2001 blev det enormt hypet, dét der med spindoktorer, og så har man kørt alt for lang tid i det spor: så spændende er det sgu heller ikke. Et af problemerne med, at man har gjort det i så mange år, er, at dem, der virkelig bestemmer: *embedsmændene*, er forsvundet. Der er jo ingen journalister, der interesserer sig for embedsmænd længere. Det er et kæmpe problem. Det første halve år, jeg var i Statsministeriet, kiggede vi hinanden an [embedsmændene og Kristiansen, red.], og det sidste fire år jeg var, elskede de mig, for de kunne være mere usynlige. Det godt være, at de til sidst synes jeg havde for meget magt, men indtil det punkt syntes Bernstein og alle de andre, at det var en fest, for nu kunne de være helt usynlige – ingen lagde mærke til deres magt, og ingen stillede spørgsmålstegn ved det. Ingen spindoktor kunne udtænke det, vi oplevede med Jægerbogen, vel? Dvs. det burde have været en *eye opener*, der sagde: 'Hallo! Hvem er det er i virkeligheden, der har magt i det her land, og som træffer beslutninger, der er uigennemskuelige, og vi ikke kan trænge ind til? Det er sgu' ikke spindoktorer – det er embedsmænd. Det, du [tilhøreren] spørger til det er indhold, ikke? Det er blevet for meget show.

CLEMENT: Flere spørgsmål, Sune først-

SUNE AAGAARD, MEDLEM AF PUBLIKUM: Jeg var selv journalist på Christiansborg for nogle år siden, og for mig var det indlysende dengang, at der var et misforhold mellem kompetencerne

og professionalismen hos de mennesker, man stod over for som journalist, og de journalister, der stod på den anden side. De journalister var netop dem, som havde en sag – forstået på den måde, at de kunne dække samme stofområde eller i hvert fald få historier kontinuerligt over lang tid. Dét er ligesom forudsætningen. Når I siger, at det ikke findes mere, så må man jo svare at den frisættelse, som internettet udgør – den skal jo kunne finde sin ramme på Christiansborg. Dvs. der skal være nogle andre forretningsmodeller for, at der kan være idealistiske, grundige, dygtige journalister, der kan følge det politiske spil på et tilsvarende fagligt niveau. Det kan man måske ikke, hvis man har en forretningsmodel, som Berlingske Media, JP/Politiken eller andre. Dvs. man skal på en eller anden måde gøre dét muligt for de her folk, der har ambitionsniveauet og fagligheden til at matche den professionalisme, som politikerne, embedsmændene og spindoktorerne repræsenterer.

CLEMENT: Næste spørgsmål.

MEDLEM AF PUBLIKUM: Læsertallene falder, og vi er mange, der er gået over til udenlandske medier, websider, radio, fordi vi ikke får den information vi gerne vil have og ikke ved hvor vi skal søge den kritiske eller kan man sige skæve eller strukturelle vinkel. [...] Hvor finder journalisterne ud af, hvad deres læsere gerne vil vide? [...]

TROELS: [Et svar] kræver, at jeg er enig i præmissen om, at journalisterne ikke ved hvad folk gerne vil vide. Det er jeg ikke helt sikker på er helt rigtigt. Når man tænker på, hvor latterligt et lille land, vi er, og hvor mange forskellige medier, vi har, og hvor højt den samlede kvalitet egentligt er, når man kigger efter og ser hvad der er af udbud, så er det helt vildt.

Det, du efterspørger, det er, hvor finder journalister ud af at det, de faktisk interesserer for, også er noget læseren gerne vil have. Jeg har jo den gammeldags opfattelse: at journalister skal interessere sig for det, der er nødvendigt for samfundet og for borgeren og ikke for, at læseren gerne vil vide, hvordan man tager det bedste kosttilskud, og så laver en forside på det.

MEDLEM AF PUBLIKUM: Jeg går ud fra, at Danmark er et mere åbent land end Iran, mit land, men jeg synes, journalisterne skriver meget forsigtigt, og det kan jeg ikke forstå – for der er ikke nogen straf. Man bliver ikke fængslet, ikke tortureret, som i Iran. Hvorfor bruger I ikke den magt, og viser sandheden?

CLEMENT: Er danske journalister bange?

ASTRID: [...] I forlængelse af det, som Michael var inde tidligere: at vi er lidt trætte af at snakke om spin, det tror jeg vi alle tre er, men hvad kommer der så efter spin? En af de ting, som

synes bør komme efter, er spørgsmålet om gennemsigtighed, transparens i dagsordnerne. Du [Michael] efterlyser, at der bliver sat mere fokus på embedsapparatet. Nu sidder jeg i dag i embedsapparatet i Københavns kommune, og jeg undrer mig over, at der ikke er flere aktindsigter. Jeg undrer mig virkelig, for der er pisse nemt at lave – enormt bøvelat at aflevere, men der dukker altså ting op fra tid til anden, det vil der jo naturligt gøre, og jeg glæder mig allerede til at komme over på Berlingske og se noget aktindsigter ... nej, pjat... [Latter blandt publikum] At skaffe mere gennemsigtighed er helt klart en journalistisk opgave. Som jeg ser mediebilledet i dag kan journalisterne ikke nødvendigvis løfte det, men der er jo masser af bloggere osv. som netop tør nogle af de her ting, som journalisterne ikke tør. Man skal tænke det meget bredt og teame op med mange af de ting, der sker på nettet – i bloguniverser og hos hackere, som er helt skrappelløse.

CLEMENT: Er der en frygtsomhed hos journalisterne?

TROELS: Jeg synes [spørgsmålet] rammer et ekstremt vigtigt punkt: hvorfor går vi ikke mere til biddet? Jeg sad faktisk her forleden dag og skulle forberede noget undervisning i journalistisk etik, og hver gang man læser de presseetiske regler igennem, så slår det hvert fald mig, at det første du får besked på er, at du har *pligt* til at gå så langt som muligt, du har en *pligt* til at bringe alle mulige ting frem til offentlighedens kendskab, så er der bagefter nogle hensyn du skal tage, men du har en forpligtigelse til – det er faktisk også en del af det presseetiske regelsæt – at du skal derud, og det er vi ikke gode nok til. Det har du fuldstændigt ret i

CLEMENT: Michael, hvorfor går folk ikke bedre til biddet, end tilfældet er?

MICHAEL: Nu kommer det hele tiden til at handle om journalister, men jeg tror i virkeligheden, det er medierne [der er problemet]. Der er masser af journalister, der gerne vil – men meget af det, der er i medierne er blevet infotainment. Det gælder også de klassiske nyheder – 'nu skal vi også huske, at folk skal hygge sig mens de ser 18.30'eren eller 19'eren'. Det er sådan en forskydning mod underholdning. Så er det dog heller ikke værre: der bliver trods alt afsløret ting i det her land – selvom der gerne måtte ske mere.

TROELS: Politiken bliver kritiseret for at være 'blevet et parti'. Mens de andre aviser mest snakker om forretningsmodeller og ikke så meget om indhold, så gør Politiken det, at de siger, 'nu har vi en sag eller to eller tre', og så anerkender vi [resten af branchen] det ikke rigtigt. I stedet siger man, 'de springer ud som politikere'. Det synes jeg måske maner til eftertanke – det er måske fordi vi

ser det så sjældent, at nu "vil vi fandeme ind at hjælpe de irakere".

MEDLEM AF PUBLIKUM: Et spørgsmål, der henviser tilbage til Rune Engelbrecht, som tidligere på dagen konstaterede, at Dansk Folkeparti's succes skyldes, at DF som det eneste parti er et autentisk parti – nogle vil sige de også er gode taktikere. Jeg har lyst til at spørge dig Michael Kristiansen: Har I ikke et ansvar både som kommentatorer og spindoktorer for, at stemningen er blevet meget kynisk omkring hvad man kan lykkes med som politiker? Er I virkeligheden ikke i gang med at begå en form for politisk skabelon, som gør det umuligt at sætte fokus på de nogle af vigtige spørgsmål omkring ændringer i samfundet? Som var det, Obama i virkeligheden lykkedes med at tale midt imod, fordi han turde at stille sig uden for systemet og havde den personlige gennemslagskraft til at gøre det. Er I som politiske kommentatorer ikke med til politisk at fastholde systemet herhjemme?

MICHAEL: Jo, du *må* jo have ret, men: Dansk Folkeparti modbeviser sådan set det, du spørger om. Det parti *er* autentisk – de har nu også spindoktorer, og de har mange og de er dygtige – Men de er autentiske.

Omkring skabeloner: mange siger, at 'det er så den skabelon, som jeg og Fogh lavede i 2001'. Men jeg synes i virkeligheden at Villy Søvndal og SF er godt eksempel på nogen, som har taget den skabelon og drejet og fornyet den og puttet den ind i en ny kontekst i en 2009-2010 model. At venstrefløjen har fået så kæmpe en opportunist som Villy Søvndal var måske det, de savnede for at der virkeligt skete noget. Der er alt for mange, der har gået rundt og troet, at den eneste måde at få succes på er ved at efterligne 2001-modellen, og det jo noget sludder, for den er jo på en eller anden udløbet, ikke?

Det, der er helt grundlæggende, er, at der må være noget indhold også. Tiden, hvor du som politiker kunne få succes uden indhold, den tid er forbi.

CLEMENT: Det var i din tid [latter blandt publikum]

MEDLEM AF PUBLIKUM: Har kulturen indenfor journalistikken ændret sig de sidste 15-20 år? I gamle dage var man journalist med hjertet, i dag er de mere karriereorienterede. Journalisterne før i tiden var blodhunde. I dag er de sådan nogle karrierelabradorer, alle sammen, som tænker på at blive produktionsrådgivere i DR eller Novo Nordisk, fordi de har været på Berlingske – eller spindoktorer måske...

CLEMENT: Er det et rigtigt billede, Troels?

TROELS: Det er fuldstændigt rigtigt! [Latter blandt publikum] Nej, altså problemet er, at for 20 år siden, drømte de aller, allerdygtigste om at få lov til at skrive i en avis, i dag vil de dygtigste være som Clement

ASTRID: Det er et kæmpe problem. [Latter blandt publikum]

TROELS: Der kun plads til én Clement.

CLEMENT: Så jeg er mediebranchens problem [Latter blandt publikum]

TROELS: Nej, nej, der er bare for mange, der har bildt sig ind, at du er løsningen [Latter blandt publikum]

CLEMENT: Jeg vil gerne have navnene på dem, der mener det.

PUBLIKUM: Mit spørgsmål er primært til Michel Kristiansen. Du var i gang med at skitsere den her pakke, man hele tiden ligger klar og så er det bare om at pakke den op, og så er der en solohistorie. Hvorfor tager de ikke historien om, hvordan Michael Kristiansen laver pakken i stedet? Er det fordi, alle kender hinanden, så man ved man selv kunne få det job som spindoktor senere, eller hvis man skal have adgang til at skrive en politikerbiografi, skal være en del af netværket?

MICHAEL: Var det svaret på dit eget spørgsmål?

PUBLIKUM: Men lad mig høre om du er enig!

MICHAEL: Nej, jeg tror det kommer an på den pakke, der bliver lagt foran dig, så længe du får noget godt ud af den pakke – så længe du får en forside, eller den bedste historie i 22-nyhederne og den holder – så bliver du ved med at spise af den hånd. Det er klart, hvis den nyhed du får er *for* fuld af tidslær, og viser sig at være gal, så laver du historien, om at der er mig, der står bag. Men så længe pakken er lækker, og den gavner dig selv, så bliver jo med at spise af den hånd, der fodrer dig. Og fordi din redaktør står og siger 'solonyheder, solonyheder, det er lige meget hvad det er, bare det er solo', så spiser du

CLEMENT: Sidste spørgsmål.

PUBLIKUM: I taler om, hvor nemt det er at lave spin. Hvis vi forestiller os, at I blev chefredaktører i morgen for en stor medieinstitution, hvad ville I så gøre for at klæde journalisterne på så det bliver vanskeligere at lave politisk spin, og så medierne blev bedre i stand til selv at sætte dagsordenen? Hvad vil I gøre helt konkret?

MICHAEL: Det er egentlig ikke så svært. Man skal have et bullshit-filter. Man skal jo tale med sådan nogle spindoktorer, man skal tale med alle, der har magt – det er del af det at være journalist.

Man skal bare have en god kritisk sans og kritisk næse og ikke hoppe på det hele, dvs. man skal måske nogle opgave sin forfængelighed på hylden og holde op med at tro, man er så pisseklog når man journalist

PUBLIKUM: Men det er åbenbart meget svært.

MICHAEL: Nej, det mener jeg ikke det er. Man skal bare være lidt mere kritisk og lidt mere ydmyg. Journalister vil så gerne afsløre ting – men hvis man hele tiden går og tror, at 'nu skal jeg afsløre et eller andet', så kan det godt være, man bliver ledt af nogle veje, som er de forkerte.

CLEMENT: Skal journalisten være generalist, der kan klippe og filme selv og arbejde på alle platforme – eller specialisten, [der kender et område til bunds]? Vi hører mediecheferne sige: journalisterne skal kunne begge dele – de skal være specialister, der udover at lige at afsløre Afghanistan og Pakistan også kan levere det på alle platforme døgnet rundt. Hvis man fortæller journalisterne: I skal ud at arbejde på alle platforme, I skal være fleksible og universelle, og vi kan ikke vide hvilket stofområde eller hvilket medie i sidder på om fem år, så får man vel ikke folk, der kan gå i dyden og holde fast og holde ved? Det ER vel enten eller?

MICHAEL: Hvis alle skal være i den form, så har det selvfølgelig konsekvenser, selvfølgelig har det det.

CLEMENT: Troels, er vi på vej mod et A og et B-hold, så kan vi diskutere, hvem der er hvem, hvor det ene holder er generalister, der kan udføre alle opgaver på alle platforme, og så vil der være en lille, udvalgt gruppe af specialister. Vi hørte tidligere Susanne sige, at der kun er én eller to gravere i én årgang af journalister. Dvs. at der vil være 15-20 specialiserede journalister.

TROELS: Ja!

CLEMENT: Astrid, er du enig i det?

ASTRID: Det tror jeg ikke kan svare på så hurtigt. Nu har jeg ikke været i gamet så mange år, men min fornemmelse er ikke, at journalisterne bliver ringere og ringere. Det er jo deres arbejdsvilkår, der har ændret sig drastisk, hvor man tidligere kunne gå hjem kl. 12... Den eneste, der praler med at han har en arbejdsdag på fire-fem timer, det er fra tid til anden Tøger Seidenfaden. Jeg vil sige, jeg har stor respekt for nogle af de TV2 News-værter, der jo sidder 8 timer i streg og har den ene gæst efter den anden, det må sgu være ret anstrengende, ikke?

CLEMENT: Det er indspillet på forhånd, de laver det for et år ad gangen – det er bare hvad jeg har hørt. [Latter blandt publikum]

ASTRID: Men helt afslutningsvis: Jeg ville gerne være kommet her i dag og have sagt: 'spin virker ikke, vi er allerede videre, nu skal vi bruge al vores tid på nettet og Facebook', men sådan er desværre ikke. Spin virker! Man kan ikke gøre en statsminister ud af hvem som helet, men på det korte sigt – bare se på SF, som Michael bragte på banen, der er altså rimeligt meget spin over det.

CLEMENT: [...] Her til sidst: vil det lykkes Lars Løkke at genopfinde regeringen?

ASTRID: Jeg ser det ikke komme, men på den anden siden er oppositionen relativt svag.

CLEMENT: Oppositionens svaghed er statsministerens styrke!

ASTRID: Ja, ingen tvivl om det.

TROELS: Ja, men sådan har det været i de sidste otte år – og det ser ud til at det forsætter lidt, jeg synes ikke at det ser ud, som at han er i gang med at genopfinde---

CLEMENT: Men hvis man nu kunne klonе Lykke Friis: hvor mange udskiftninger på ministerholdet ville kunne gøre en forskel?

TROELS: Det er trods alt flertallet af Danmarks befolkning, der bor på den anden side af Valby bakke, og de ved ikke hvem Lykke Friis er eller sætter pris på hvad det lige er hun skulle kunne. Selvfølgelig vil han da forsøge at forynge alt, hvad han kan, men han er oppe mod en fortælling, der hedder: "han gør jo ikke noget, han er så langsom, der sker jo ikke en skid". Når han fortæller om sin drøm, som på landsmødet, så bliver det latterliggjort: 'hvad er nu det – at have drøm?' Men hvis han havde sagt noget andet, så havde man spurgt: 'Hvor er visionerne, drømmene og tankerne?' Selvom jeg mener, han har spillet sine kort galt.

CLEMENT: Nogle mener, at nettet har sat partierne i stand til at kommunikere direkte til vælgerne: Så Lars Løkke kan være ligeglad med kommentatorerne –

TROELS: Jo, jo, men i Michaels tid tabte Venstre 20.000 medlemmer – var det ikke deromkring?

MICHAEL: Det kan jeg ikke huske. [Latter blandt publikum]

CLEMENT: Så er der er ikke meget i den direkte appel?

TROELS: Det er meget mere tilfældigt, end som så. Det handler om nogle enkelte sager, der lige pludseligt afgør det.

CLEMENT: Michael Kristiansen, same spørgsmål: Lars Løkkes evne eller mulighed for at skabe et nyt projekt?

MICHAEL: Det tror jeg er ret svært før et valg. For det første er det svært overhovedet et skabe et nyt projekt i politik – og hver gang han skaber noget nyt, så siger han i virkeligheden at Anders Fogh tog fejl, og det er altså relativt svært, fordi man så at sige overtog posten fra ham. Så den sværeste tid for Løkke er faktisk at vinde det næste valg – vinder han det, så ser det godt nok slemt ud for oppositionen i det her land.

*

Astrid Haug er pressechef i Københavns Kommune men snart igen journalist (på Berlingske Tidende). 2005-2006 pressemedarbejder/fungerende pressechef, Det Radikale Venstre, 2004-2005 ulønnet fundraiser for John Kerrys præsidentkampagne. Uddannet cand. mag. i Medievidenskab, med Anna Ebbesen forfatter til "Lyt til elefanterne - digital kommunikation i praksis" på Gyldendal Business. Blogger på digitaletanker.dk.

Troels Mylenberg er journalist og har arbejdet på en række aviser som reporter og redaktør, Weekendavisen, Ekstra Bladet og Dagen samt senest Berlingske Tidende, hvor han var politisk reporter. 2003-2005 forstander på Vallekilde Højskole, 2006-2008 leder af Center for Journalistik på Syddansk Universitet. Kommentator, klummeskribent, analytiker og skribent på blandt andet Euroman, MetroXpress, Information og Politiken. Bøger bl.a.: Det store scoop (2008), Verdens bedste - Michael Laudrup (2007), En anden sandhed – om toppolitikere i valgkamp (2002), De uansvarlige (1999) og sammen med Bjarne Steensbeck Præsidenten - Foghs Danmark 2001-2009 (2009).

Michael Kristiansen er konsulent. Uddannet journalist fra Danmarks Journalisthøjskole 1989. Reporter fra Weekendavisen 1989; redaktør på Berlingske Tidende, Politiken og 1989-93 på magasinet Euroman. 1997-98 informationschef i Den Almindelige Danske Lægeforening, 1998-99 partner i kommunikationsfirmaet Cobrus; 1999-2001 pressechef i partiet Venstre og 2001-5 særlig rådgiver for statsminister Anders Fogh Rasmussen. Fra 2007 vært på TV2 News "Mogensen og Kristiansen" sammen med Peter Mogensen. Forfatter til en række politiske biografier. Med Jakob Kvist lavede han dokumentarfilmen "Kandidaterne" (1998).